

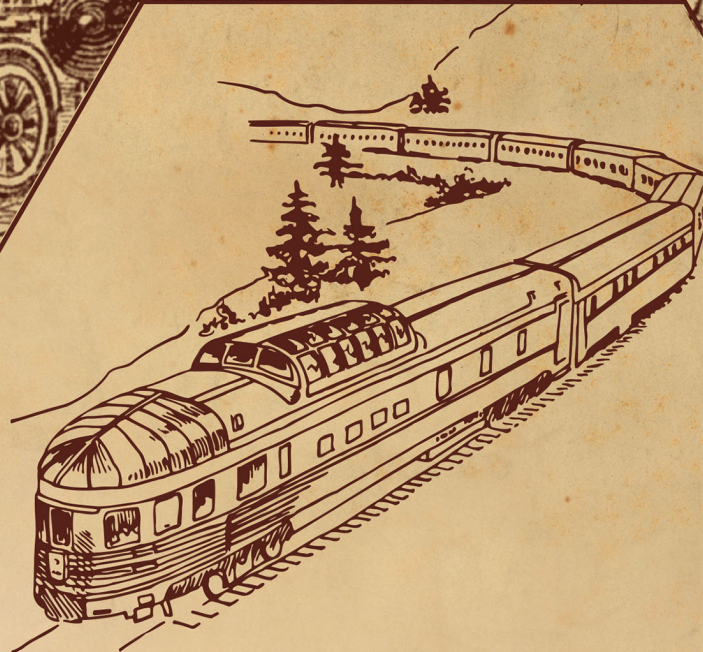
Наукові перспективи
Видавнича група

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ
НАУЦІ

№2(32)
2025

*Серія: історія та
археологія,
державне
управління,
економіка,
педагогіка,
техніка,
право*

УДК 378.147.016:811.111].091.33-027.22:004.8

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-2\(32\)-994-1002](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-2(32)-994-1002)

Чаплінська Наталія Олегівна викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м.Київ, тел.: (098) 381-13-85, <https://orcid.org/0000-0001-6478-8560>

CHAT GPT – ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЧИ ЗАМІННИЙ АСИСТЕНТ ВИКЛАДАЧА У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ?

Анотація. Із впровадження сучасних технологій з'являються все нові й нові можливості для вивчення й вдосконалення іноземних мов. Вивчення мов за допомогою штучного інтелекту стає все більш популярним, оскільки штучний інтелект надає різноманітні корисні функції в застосунках і програмах. Поява штучного інтелекту та його найпоширенішого інструменту, Chat GPT (Generative Pre-trained Transformer, Language Model), стало суперечливим засобом для вивчення іноземних мов. Подібно до того, як розвиток онлайн-освіти революціонізував процес вивчення мови, розвиток технології ШІ обіцяє новий поворотний момент.

У даній статті розглянуто можливі шляхи роботи з чатом на прикладі практичного заняття у ЗВО з англійської мови для студентів педагогічної спеціальності «Початкова освіта». Метою дослідження є визначення ролі штучного інтелекту в освітньому процесі, а саме у вивченні англійської мови у вищих навчальних закладах. Дослідження спрямоване на визначення ефективних педагогічних підходів і тактик навчання, які можна використувати для максимізації освітніх переваг штучного інтелекту. У дослідженні розглядається відповідність Chat GPT таким академічним методам, як комунікативне навчання мови, навчання на основі завдань, індивідуалізація та диференціація й робота в групах.

Використання ChatGPT для навчання іноземної мови – це новий унікальний підхід до навчання, який може допомогти учням удосконалитися їхні мовні та мовленнєві навички.

Наукова новизна роботи визначається тим, що в ній вперше аналізуються аспекти цифрового навчання на практичному занятті з іноземної мови, що дає студентам змогу критично дослідити застосунок, й удосконалити комунікативну компетенцію іноземної мови.

Основна гіпотеза дослідження полягає в тому, що використання інноваційних технологій в освітньому процесі є необхідністю в контексті цифровізації суспільства. Однак, незважаючи на величезні переваги цифрового навчання, штучний інтелект не може повністю замінити вчителя.

Ключові слова: Chat GPT, штучний інтелект, помічник, інструмент, мовна та мовленнєва підготовка.

Chaplinska Natalia Olehivna lecturer at the Foreign Languages and Methodology Department, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, tel.: 098-381-13-85, <https://orcid.org/0000-0001-6478-8560>

CHAT GPT – AN INNOVATIVE TOOL OR A SUBSTITUTE TEACHER'S ASSISTANT IN LEARNING A FOREIGN LANGUAGE?

Abstract. With the introduction of modern technologies, new and new opportunities for learning and improving foreign languages appear. Learning a language using artificial intelligence is becoming increasingly popular, the absence of artificial intelligence provides various useful functions in applications and programs. The emergence of artificial intelligence and its most common tool, Chat GPT (Generative Pre-trained Transformer, Language Model), has become an additional means for learning foreign languages. Just as the development of online education revolutionized the language learning process, the development of AI technology promises a new turning point.

This article suggests a possible way to work with chat using the example of a practical lesson in English in a higher education institution for students of the pedagogical specialty «Primary Education». The research method is to determine the role of artificial intelligence in the educational process, namely in learning English in higher educational institutions. The research aims to identify effective pedagogical approaches and teaching tactics that can maximize the educational benefits of artificial intelligence. The study examines the relevance of Chat GPT to academic methods such as communicative language learning, task-based learning, individualization and differentiation, and group work.

Using ChatGPT for foreign language teaching is a new unique approach to learning that can help students improve their language and speaking skills.

The work's scientific novelty continues in that it analyzes the aspects of digital learning in a practical lesson in a foreign language for the first time. This allows students to critically examine tasks and improve their communicative competence in a foreign language.

The study's main hypothesis is that innovative technologies in the educational process are a provision in the context of society's digitalization. However, despite the enormous advantages of digital learning, artificial intelligence cannot completely replace the teacher.

Keywords: Chat GPT, artificial intelligence, assistant, tool, language, and speech training.

Постановка проблеми. Очевидно, що розробка технологій штучного інтелекту сьогодні є неминучим процесом та з часом ми матимемо осучаснені версії ШІ, які унеможливають його ігнорування. Незабаром це стане одним із компонентів звичної системи освіти, але чи можливо використовувати ці технології, зберігаючи цілісність і не жертвуючи академічною доброчесністю, необхідною для надання якісної освіти?

Різноманіття проблем – надзвичайно широке, але практичне застосування GPT у мовній підготовці викладачами все ще залишається доволі не пізнаваним, не лише старшим поколінням педагогів, але і випускниками ЗВО. Сучасні викладачі повинні бути обізнані про величезний потенціал GPT-чату для впровадження його інструментів з метою покращення навчального процесу в групах на своїх заняттях, оскільки чат є цінною моделлю для підвищення рівня мовної підготовки студентів і забезпечення індивідуалізованого та доступного навчального процесу в університеті.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемою дослідження чату GPT у вивченні іноземної мови займалися такі вітчизняні науковці: Зварич І.[1], Руднік Ю.[4], Серман Л.[5], Мельник А.[3], Остапович О., Остапович Н., Мазуренко Ю.[2]. Їхні сучасні роботи показують можливості інтеграції чат-ботів у навчальні програми для покращення комунікативних навичок, таких як говоріння, письмо, розуміння тексту тощо. Серед зарубіжних, можна виокремити Різанга Баскару, який у своєму дослідженні розглядає потенційні застосування та проблеми інтеграції ChatGPT у мовну освіту на вищому рівні. Автор надає опис можливостей і обмежень ChatGPT, обговорює його інтеграцію в мовні курси та розглядає такі проблеми, як етичні наслідки використання тексту, створеного штучним інтелектом, у навчальних закладах[5]. Момен Ясін М. Амін розглядає інтеграцію штучного інтелекту (AI) і технології Chat GPT у викладання англійської як іноземної (EFL), підкреслюючи їхній трансформаційний вплив на вивчення мови та оцінювання[6].

Мета статті полягають у дослідженні можливостей чат-боту GPT у вивчення іноземної мови.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- проаналізувати попередні дослідження ШІ чат-ботів у навчальному процесі;
- охарактеризувати особливості GPT chat, переваги та недоліки;
- визначити шляхи впровадження цього засобу в навчальний процес, зокрема в методику розвитку мовної та мовленнєвої комунікативних компетенцій.

Виклад основного матеріалу. Як і будь-які інші освітні інструменти, технології штучного інтелекту та чат-боти штучного інтелекту вимагають інструкцій та підтримки людини. Дослідники стверджують, що використання

ChatGPT з належним керівництвом та знаннями, наприклад, сприяє розвитку навичок 21 століття (співпраця, спілкування, критичне мислення та креативність), що доводить інтерактивний потенціал та природу технології чат-ботів штучного інтелекту[4; С.18].

Як відомо, запрограмована оригінальна мова чату – англійська, що є безперечним бонусом для практики оволодіння мовою, покращуючи комунікативну компетенцію. Ця інтерактивна платформа може допомогти в різних аспектах вивчення англійської мови: можливості поширюються від перекладів текстів, навчання базовим навичкам підбору лексичних одиниць, словосполучень, ідіом чи граматичних структур до більш складних запитів у допомозі вдосконалення навичок письма, чи ідей для створення проєктних креативних робіт. Нейромережа може виявляти помилки: граматичні, орфографічні та навіть проблеми з підбором правильних слів у контекст[2; С.201]. Також інструмент може запропонувати пропозиції щодо покращення стилю та структури написання есе, що є надзвичайно корисно для студентів, які прагнуть вдосконалити письмові завдання. Боти надають покликання на популярні тексти зарубіжних письменників, допоміжні матеріали, веб-сайти, працюють як перекладачі, дозволяючи швидко перекласти будь-яке слово іноземною мовою або навпаки. Програма пропонує доступні уроки та короткі зрозумілі правила.

Практика мови в режимі реального часу має важливе значення для покращення викладання мови, оскільки вона дозволяє студентам застосовувати те, що вони вивчають, у реальних ситуаціях. ШІ та технології ChatGPT забезпечують інноваційний підхід, дозволяючи студентам брати участь в інтерактивних мовних заняттях. Це передбачає спілкування з чат-ботами на основі штучного інтелекту, розробленими з використанням технології ChatGPT, яка пропонує більш захоплюючий та персоналізований досвід вивчення мови[6;С.2].

Зі штучним інтелектом, зворотній зв'язок надходить в секундах реального часу. Крім того, перевагами впровадження чат-ботів у вивченні мови є своєчасність, простота використання та персоналізація. Платформа вивчення мови зі штучним інтелектом може оцінювати тести автоматично одразу після того, як студенти їх здали, вказуючи на помилки та пропонуючи способи уникнення їх у майбутньому. Це дозволяє студентам аналізувати їх успішність та миттєво зробити роботу над помилками. Зручність використання пояснюється інтерфейсом програмного забезпечення, а також різноманітністю (веб-сторінка, програма тощо).

На традиційних практичних заняттях часто важко пристосуватись до різноманітних навчальних потреб і темпів навчання окремих студентів. Штучний інтелект і Chat GPT вирішують цю проблему, надаючи адаптований досвід навчання. У персоналізованому вивченні мови платформи на основі

штучного інтелекту аналізують індивідуальні дані студентів і відповідно адаптують плани уроків і зміст. Наприклад, така платформа, як Duolingo, використовуює алгоритми штучного інтелекту, щоб зрозуміти сильні та слабкі сторони, пропонуючи вправи, спрямовані на ті сфери, де потрібні вдосконалення.

Отже, на заняттях з іноземної мови Chat GPT виконує чотири головні функції:

- розвиток мовних навичок;
- комунікативна практика у зручному часі;
- самостійність та автономність;
- персоналізований досвід навчання;
- зручність у використанні;
- навчальний супровід[5;С.3].

Та все ж, універсальність чату викликає багато протиріч у дослідників та викладачів щодо його використання студентами у вивченні мови: одні взагалі не підтримують для навчання, інші ж – демонструють практичне користування та говорять про доцільність, пояснюючи, що ми не зможемо сховатися від інноваційного прогресу.

Звертаючись до недоліків, покладання на відповіді Chat GPT може перешкодити розвитку критичного мислення та навичок вирішення проблем, що є суттєвим його мінусом. Оскільки креативність мислення відображає розумову діяльність, системи штучного інтелекту повинні контролювати цю діяльність, щоб виявляти зміни в програмах і даних, які можуть вплинути на точність прогнозів. Це може призвести до неправомірного використання методологій для оцінки знань студентів, що викликає помилки та упередження[1;14]. Студенти можуть втратити глибоке розуміння, яке приходить від роботи зі складними поняттями. Хтось використовує його належним чином, у якості помічника, гіда, співрозмовника, дехто ж вдається до маніпулювання та просто копіює згенеровані вправи/завдання. Надмірне використання чату не є доцільним й блокує розвиток критичного мислення.

Проведення дослідження. У проведенні експерименту взяли участь студенти 3 курсу спеціальності 013 Початкова освіта під час занять навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення»(англійська) у системі вивчення модуля «Digital world » у II семестрі 2024 року. Практичне завдання було побудоване на розвиток комунікативних навичок. Тема заняття – «Digitalization. Innovative technologies». Мета заняття – розвинути комунікативні навички студентів через обговорення та аналіз впливу штучного інтелекту у сучасному світі; розширити словниковий запас, активно використовуюючи цифрові ЛО, пов'язані з цифровізацією та комп'ютерними технологіями; розвинути критичне мислення та навички командної роботи; виховувати

розуміння використання ШІ у наукових цілях та пояснити сутність академічної доброчесності.

Розпочалося заняття теми із уведення в іншомовне середовище, доцільною була дискусія, яка містила прості запитання для обговорення у групі:

1. What does the term «cheating» mean to you? How would you explain it to a friend?
2. Why do you think some students might be tempted to cheat in university?
3. Can you name at least two ways students might cheat in university?
4. What do you think could be the consequences for a student if they were caught cheating?
5. How do you think cheating affects the learning environment for honest students?
6. What are some ways universities can discourage cheating and promote honesty among students?

Проаналізувавши відповіді, близько 70 % студентів згадали про використання штучного інтелекту у запитанні 1,2 та 3, але студенти із високим рівнем володіння мови зауважили, що часто відповіді чат-боту не є точними, або ж містять неточності. Значна кількість студентів використовує його як помічника, перекладача та генератора питань чи ідей.

Наступною вправою була робота із текстом, щоб познайомити усіх із можливостями чат-боту

Introduction to ChatGPT:

ChatGPT is an innovative artificial intelligence program designed to understand and respond to human language. It uses a technology called natural language processing to generate text-based conversations with users.

What is ChatGPT capable of?

ChatGPT can perform various tasks such as answering questions, generating text based on prompts, providing recommendations, and even engaging in casual conversation. It has been trained on a vast amount of text from the internet, which enables it to understand and generate responses on a wide range of topics.

Getting Started with ChatGPT:

To use ChatGPT, you can access it through different platforms such as websites, applications, or chatbots. Once you open the interface, you can type your questions or prompts, and ChatGPT will generate responses accordingly.

Exploring ChatGPT:

You can experiment with ChatGPT by asking it questions on different topics. For example, you can ask about the weather, historical events, scientific concepts, or even seek advice on personal matters. ChatGPT will attempt to provide relevant and informative responses based on its training data.

Рис.1. уривок із тексту «Chat GPT. Opportunities and limitations», використаного на практичному занятті

Після читання тексту було проведення обговорення по контексту.

- What tasks can ChatGPT perform?

- How can you experiment with ChatGPT?
- What are some potential limitations of ChatGPT?
- How do you think AI will change the way we study in the next 5 or 10 years?
- Can you think of any real-life situations where ChatGPT could be useful?

Звісно, на першому місці були академічні запити, які зазначили студенти. ChatGPT іноді може надавати невірну або оманливу інформацію. Він генерує відповіді на основі шаблонів у даних, на яких він навчався, які можуть містити помилки або застарілу інформацію. Незважаючи на те, що ChatGPT є досконалим у багатьох сферах, йому може бути важко зрозуміти нюанси контексту або підтримувати довгострокову узгодженість у розширених розмовах. Модель може демонструвати зміщення, наявні в навчальних даних. Ці упередження можуть відображати суспільні стереотипи, що призводить до несправедливих реакцій. Та все ж виявилось, що ШІ допомагає у реальному житті, навіть при побутових ситуаціях, які можуть виникнути (до прикладу «Як вивести плями з одягу» і т.п.)

Важливо відмітити, що не всі студенти підтримують використання чату, тому для розуміння усіх пересторіг, які можуть виникнути у роботі з ним ми створили спочатку у малих групах, після обговорення, студенти разом створили колективну ментальну карту під назвою «Academic integrity using ChatGPT in education process».

Таким чином, ми розвинули розвиток критичного мислення, обговорюючи переваги та недоліки, відбулася комунікативна практика при обміні думками та розвиток навичок командної роботи при взаємодії. Основний фокус відбувся на обговоренні теми академічної доброчесності, що допомогло студентам зрозуміти важливість етичного використання технологій у навчальному процесі.

Останнім практичним завданням було спробувати Chat GPT у роботі. Як перевага, відмічається також можливість штучного інтелекту сприяти інтерактивному та динамічному навчальному середовищу, дозволяючи студентам брати участь у конструктивному діалозі, досліджувати різноманітні точки зору.

Приклад завдання – «Scan the QR-code. Ask any questions you like in ChatGPT, create a dialogue with AI(The student chooses the topic at their discretion)».

Запитання були простими та сприяли розвитку діалогічного мовлення з віртуальним співрозмовником, частина запитань була пов'язана із технічною стороною чату, проте такий формат проведення конwersації захопив студентів.

Приклади найуживаніших запитань:

What are your main functions?

Is it safe to use GPT chat?

Can you generate answers from different fields of science?

У підсумковій частині заняття було проведено рефлексію за допомогою технології «3-2-1 Self-Reflexion».

Write on the handouts

3 ways of using ChatGPT in learning English

2 disadvantages that influence your mental abilities in using AI technologies

1 prediction for future learning languages, how will it be with the newest and well-developed machines?

Проаналізувавши завершальний етап заняття варто відмітити, що проведене заняття було успішним, адже всі студенти групи активно прорефлексували та висловили свої думки та побажання. Мета заняття була досягнута, завдання – виконані.

Висновок. Важливо адаптуватися до нових технологій і використовувати їх для сприяння співпраці між викладачами та студентами, зосереджуючись на педагогічних аспектах і постійному навчанні. Крім того, з такими новими інструментами потрібно змінювати не концепцію контролю, а сам процес навчання. Майбутнє навчання англійської як іноземної залежатиме від співпраці між викладачами та штучним інтелектом. Це партнерство має вирішувати проблеми та обмеження, віддаючи пріоритет етичним міркуванням, справедливому користуванню та значній людській взаємодії. Дотримання цих принципів зробить вивчення іноземної мови ефективнішим та цікавішим.

Подальші перспективи для дослідження використання чату GPT у навчанні англійської мови будуть пов'язані з аналізом можливостей та процесом вдосконалення у навчальному процесі.

Література:

1. Зварич І. Штучний інтелект і вивчення іноземної мови. Молодь і ринок. 2024. № 2 (222). DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.300082>.

2. Мазуренко Ю., Остапович Н., Остапович О. ChatGPT у підготовці філологів і перекладачів: виклики і перспективи. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія». 2023. Т. 17, № 85. С. 200-205. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3842>.

3. Мельник А. Використання чат-боту ChatGPT у практичній мовній підготовці майбутніх викладачів англійської мови. Актуальні питання підготовки сучасних учителів і викладачів іноземних мов. Вісник. 2023. № 21 (177). Серія: Педагогічні науки. DOI: 10.58407/visnik.232117.

4. Руднік Ю. Застосування чат-ботів зі штучним інтелектом у навчанні іноземних мов як інноваційної інтерактивної технології. Educological Discourse. Освітологічний дискурс. 2024. Т. 45, № 2. С. 16-24. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2024.2.2>.

5. Серман Л., Серман Т., Сулейманова І., Медейчук О. Інтеграція чат-боту GPT в процес вивчення англійської мови. Наука і освіта: наук.-практ. журнал. 2024. № 1. С. 32-39. DOI: 10.24195/2414-4665-2024-1-6.

6. Amin M. Y. M. AI and Chat GPT in Language Teaching: Enhancing EFL Classroom Support and Transforming Assessment Techniques. *International Journal of Higher Education Pedagogies*. 2023. Vol. 4, No. 4. P. 1-15. DOI: <https://doi.org/10.33422/ijhep.v4i4.554>.

7. Baskara F. R. The Promises and Pitfalls of Using Chat GPT for Self-Determined Learning in Higher Education: An Argumentative Review. *Матеріали Національного семінару факультету педагогіки та навчальних наук IAIM Sinjai*. 2023. Vol. 2. P. 95-101. DOI: <https://doi.org/10.47435/sentikjar.v2i0.1825>.

References:

1. Zvarych I. (2024) Shtuchnyy intelekt i vyvchennya inozemnoyi movy [Artificial intelligence and foreign language learning]. *Molod' i rynek – Youth and Market*, 2(222). <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.300082>

2. Mazurenko Y., Ostapovych N., & Ostapovych O. (2023) ChatGPT u pidhotovtsi filolohiv i perekladachiv: vyklyky i perspektyvy [ChatGPT in the training of philologists and translators: challenges and prospects]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»*. Seriya «Filolohiia» – Scientific Notes of the National University «Ostroh Academy»: Philology Series, 17(85), 200-205. Retrieved from <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3842>

3. Melnyk A. (2023) Vykorystannia chat-botu ChatGPT u praktychnii movnii pidhotovtsi maibutnikh vykladachiv anhliiskoi movy [Using the ChatGPT chatbot in practical language training for future English teachers]. *Aktualni pytannia pidhotovky suchasnykh uchyteliv i vykladachiv inozemnykh mov*. *Visnyk – Current Issues in the Training of Modern Teachers and Educators of Foreign Languages Bulletin*, 21(177). <https://doi.org/10.58407/visnik.232117>

4. Rudnik Yu. (2024). Zastosuvannia chat-botiv zi shtuchnym intelektom u navchanni inozemnykh mov yak innovatsiinoi interaktyvnoi tekhnolohii [Application of AI chatbots in foreign language learning as an innovative interactive technology]. *Educological Discourse. Osvitolohichniy dyskurs*, 45(2), 16-24. <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2024.2.2>

5. Serman, L., Suleimanova, I., Medeichuk, O., & Serman, T. (2024) Intehratsiya chat-botu GPT v protses vyvchennya anhliys'koyi movy [Integration of the ChatGPT chatbot into the process of learning English]. *Nauka i osvita: nauk.-prakt. zhurnal – Science and Education: A Scientific and Practical Journal*, 1, 32-39. <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2024-1-6>

6. Amin, M. Y. M. (2023). AI and Chat GPT in language teaching: Enhancing EFL classroom support and transforming assessment techniques. *International Journal of Higher Education Pedagogies*, 4(4), 1-15. <https://doi.org/10.33422/ijhep.v4i4.554>

7. Baskara, F. R. (2023) The promises and pitfalls of using Chat GPT for self-determined learning in higher education: An argumentative review. *Materialy Natsionalnoho seminaru fakultetu pedahohiky ta navchalnykh nauk IAIM Sinjai – Materials of the National Seminar of the Faculty of Pedagogy and Educational Sciences, IAIM Sinjai*, 2, 95-101. <https://doi.org/10.47435/sentikjar.v2i0.1825>